

Egyelőre mégsem bomlik a szlovák kormány

dr. Tárnok Balázs

Az új szlovák kormány alig több, mint három hónapja [lépett hivatalba](#), máris komoly veszélybe került a koalíció egysége. A szlovák parlament kedden szavazott arról, hogy maradhat-e tisztségében a [plágiumbotrányba](#) keveredő házelnök, Boris Kollár, aki egyben a kormányzó Sme Rodina (Család vagyunk) párt elnöke is. A Nemzeti Tanács keddi ülésére Kollár maga [kezdeményezte](#) a bizalmi szavazást, [előrebocsátva](#), hogy annak sikertelensége esetén pártja kilép a kormánykoalícióból. Kollár [marad](#) a parlament elnöke, azonban súlyos problémák mutatkoznak az új szlovák kormány stabilitását és jövőbeli kilátásait illetően.

Ahogy korábban [beszámoltunk](#) róla, a jobbközépnek tekinthető, ám mégis rendkívül sokszínű és különböző világlátású négypárti „szivárványkoalíció” egy rendkívül nehéz helyzetben, a koronavírus járvány elején vette át a stafétabotot. A szlovák kormány alapvetően sikerrel vette az akadályt, hiszen Európában élvonalnak tekinthető a járvány kezelését illetően, és erről nagy vonalakban a [választók](#) is pozitívan vélekednek. Ennek ellenére a vírus idején számos kérdésben kiéleződött a nézetkülönbség a kormánykoalíció tagjai között. Így például éles [ideológiai vita](#) alakult ki a vírus kezelésének filozófiája kapcsán Igor Matovič kormányfő és Richard Sulík, a szintén kormányzó SaS (Szabadság és Szolidaritás) elnöke között – előbbi a szigorú védekezés pártján állt, utóbbi radikális piacpárti politikusként bírálta a kormányfőt az eltúlzott védekezés és annak a gazdaságra gyakorolt negatív hatásai miatt.

Az oligarcha Kollár – személyi értelemben véve – a koalíció egyik leggyengébb láncszeme. Számos kétes ügye van, amelyek időzített bombának tűntek, azonban egy nem várt fejlemény miatt került a szlovák belpolitika középpontjába. Június közepén a DenníkN szlovák lap [közölte](#): diplomamunkája, amelynek köszönhetően Kollár mesterfokozatot szerzett, 52 százalékban plágium. Kollár kitartott munkája törvényessége mellett, házelnöki tisztségéről [nem mondott le](#), csupán ígéretet tett arra, hogy politikai pályafutása során nem fogja használni a titulust. A kérdés több szempontból is rendkívül kényes a jelenlegi adminisztráció és Igor Matovič miniszterelnök számára. Egyrészt, az előző házelnök – az akkor kormányzó Szlovák Nemzeti Párt elnöke – az előző ciklus idején szintén [hasonló plágiumbotrányba](#) keveredett. A jelenlegi kormánykoalíció tagjai (és különösen maga Igor [Matovič](#)) akkor vehemensen követelték Dankó lemondását, eredménytelenül. Másfelől, Matovič azzal a [vállalással](#) nyerte meg a választásokat, hogy leszámol a korrupcióval, az erkölcstelen gyakorlatokkal és a mutyival, most azonban a koalíció egységének megőrzése érdekében mégis szemet hunyt Kollár tette felett, ezzel komoly hitelt veszítve választói jelentős része körében.

Matovič foggal-körömmel igyekezett egyben tartani a kormányát, azonban a két legkisebb koalíciós partner, az [SaS](#) és a [Za Ľudí](#) (Az Emberekért) már korábban felszólították Kollárt arra, hogy távozzon a házelnöki pozíciójából. Kollár ugyanakkor nyilvánvalóvá tette: amennyiben a parlamenti képviselők (a két kisebb koalíciós partner szavazataival) elmozdítják házelnöki tisztségéből, akkor pártja kilép a kormányból. A jelenlegi helyzet érdekessége, hogy a négypárti koalíciónak alkotmányozó többsége van, de Kollárék távozása esetén is kormányképes maradt volna, hiszen a hármaskoalíció a parlamentben, ha szűken is, de 78 szavazattal továbbra is többséget alkotott volna. Ez a helyzet teremtett igazán jó alkupozíciót a kormányfő számára, hiszen önállóan egyik kisebb párt sem igazán tudta sakkban tartani őt és pártját, az Egyszerű Emberek és Független Személyiségeket (OĽaNO). Kollár kigolyózásával éppen a két legkisebb párt, az SaS és a Za Ľudí zsarolási potenciáját növekedett volna Igor Matovič kormányfővel szemben. További lemorzsolódás ugyanis már nem lehetséges, az a kormány azonnali bukásával járna. Ráadásul a kormányválság előidézése Richard Sulík részéről nem üres fenyegetés: 2011-ben az akkor is kormányzó SaS elnökeként vastagon [benne volt](#) a Radičová kormány megbuktatásában. Másfelől egy ilyen kormánybomlás rögtön a ciklus elején nagyon rossz hatással lett volna arra a mandátumra, amelyre a jelenlegi vezetés felhatalmazást kapott: az ország egészét és minden szintjét átható korrupció felszámolására. Ebből a szempontból egyesek szerint valóban nem lett volna arányos lépés egy vélhetően elcsalt diploma miatt feláldozni ezt a felhatalmazást, ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy egy ilyen ügy után milyen morális alapja marad a koalíciónak vállalkozni az ország „megtisztítására”?

Kollár hétfő este jelentette be, hogy kezdeményezi a bizalmi szavazást önmaga ellen a plágiumbotrány miatt. Kedd reggel a sajtó még azt [vetítette előre](#), hogy Kollárt a képviselők meg fogják fosztani a tisztségétől. Matovič ugyanakkor azt is megjósolta, hogy Kollár visszahívásánál az SaS és a Za Ľudí [„be fogják húzni a farkukat”](#). Neki lett igaza. A korábban lemondás mellett kardoskodó kisebb kormánypártok meghátráltak (az SaS és a Za Ľudí frakciók egységesen [nem szavaztak](#) Kollár visszahívásáról). Az erre vonatkozó hajlandóság már a keddi parlamenti vita során is érezhetővé vált. Az ellenzéki képviselők is presszionálták a korábban Kollár leváltására felelszülő kormánypárti képviselőket, közjátékként illetve az SaS és a Za Ľudí pálfordulását. Ez az eredmény érdemben nem változtatott, Kollár megtarthatta tisztségét és teljes maradt a négypárti kormánykoalíció is.

Kollárék tehát ügyesen keverték a lapokat: bár a Sme Rodina távozása nem járt volna a kormány bukásával, a bizalmi szavazás kezdeményezése és a kormányból való kilépésükkel fenyegetés jó húzásnak bizonyult. Igor Matovič a korábban említett erőfölényének megőrzése érdekében bevédte a koalíció egyik legproblémásabb szereplőjét, ezzel azonban a hitelességéből veszített. A feddhetetlenség álcáját magára öltetni igyekvő liberális Za Ľudí pedig vélhetően szintén tovább rontott a választás óta rohamosan apadó népszerűségi adatain. Az elmúlt két hét eseményei bizonyosan hatással lesznek a koalíción belüli bizalomra. Erre utal Kollár és Juraj Šeliga (Za Ľudí), a parlament egyik alelnöke közti éles, személyes hangvételű [szóváltás](#), amely még Szlovákiában sem tekinthető megszokottnak a koalíciós partnerek között. Ennek a színjátéknak éppen Peter Pellegrini és [vadonatúj pártja](#) lehet a nyertese, amelyet az egyik legutóbbi közvéleménykutatás szorososan Matovič OĽaNO-ja mögé [mért](#).

Kollár egyébiránt múlt hét kedden, június 30-án Budapesten járt, és itt tartózkodása során [találkozott](#) Áder János államfővel, [Orbán Viktor](#) miniszterelnökkel, és házelnök

kollégájával, [Kövér Lászlóval](#) is. A nem sokkal Igor Matovič [budapesti látogatása](#) után megvalósult találkozók jó légkörben, nagy egyetértések mellett zajlottak, különösen a V4-együttműködés, a nemzeti érdekek képviselete, a családpolitika és az illegális bevándorlás ügyét illetően.

2020.07.08.

